

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2009. MÁRCIUS XX. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

ŐRZŐK A STRÁZSÁN

Az érmihályfalvi harangmentő presbiter

A Pro Ecclesia-díjas Érmihályfalvi Egyházközség temploma. A gyönyörű, igényesen kialakított, körbekerített és kivilágított templomkertben többek között 56-os emlékjel, millicentenáriumi emlékmű, és a régi temetőt idéző csónak alakú fejfák láthatók

„Mert kegyelemből tartattatok meg, hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez.” (Ef 2,8) A Harangszó 2008. novemberi, 22. számában közzölt felhívásra válaszolva néhány gondolatlan méltatnám id. Kovács Béla érmihályfalvi presbiterestvéremet, legidősebb t. presbiterünket.

Ropog a hó, sziporkáznak a csillagok, a betlehemi vel együtt vezetnek a Wesselényi utca 3-ig. Idős, de meleg hang, derűs arc fogad itt. A konyha, ahol beszélgetünk, régi ségekkel, emlékekkel a régi Érmelléket idézik. Azt a kort, amikor nagymamánál és nagyatámánál töltöttem a hosszú téli estéket. A családi asztal, ahol ülünk, a kis szoba, a heverő, az ízes szó, a régi Biblia, a használatlan rongyos Énekeskönyv – kis múzeum, az eltelt 80 esztendő ölelik magukba. Ahogy egykor a lámpafénynél nagyszüleim ölébe fészkeltem magam, s kértem őket, hogy arról meséljenek, milyen volt régen az élet, úgy ezen az estén is, „a gyülekezet nagyapóját” kértem, hogy meséljen otthona meleg fészkében arról, hogy milyen volt itt az élet, Istent hogyan szolgálta vérvivaros időkben.

Miközben mesél, először is képzeletben Érkörtvélyesen jártam, a kovácműhelyben, Kovács Árpádnál, aki két keze kitartó és becsületes munkájával tartotta fenn népes családját, kiszolgálta szülőfaluja népét, s aki 1928. március 3-án, nemcsak a tavaszt fogadta szívesen, de legkisebb gyermeke, a hatodik, a kicsi Béla születését is. Szinte látom magam előtt, ahogyan a „kicsi” szívesen, érdeklődéssel dolgozik apja mellett gyermekkorától fogva, s meg is szereti a kovácmesterséget – apjától örökölte a jó kezűgyességet, anyjától, Török Erzsébettől a jószívűséget, a segítőkészséget. Néhai Kovács Lajos lelkipásztor kezét is megláttam egy pillanatra, ahogyan megkereszteli a hatodik gyermeket, majd ahogyan megáldja konfirmáláskor a templomban ezt a legkisebb gyereket is, a kicsi Bélát. Milyen boldog az az apa, az az anya, aki ilyen sok gyermeket szerethet, s boldog az a szülő, aki minden gyermekétől visszakapja szeretetét.

Ahogy pereg a sok munkával, nehézséggel, világháborúval teli életfilm, úgy érkezik el 1947. december 30-ig, ahol megáll a

BALÁZSNÉ KISS CSILLA
FOLYTATÁSA A 6. OLDALON

HETEDIK KÜRTSZÓ

Kell-e böjtölni?

AZ ANYASZENTEGYHÁZ életében Úrvacsorával kezdődik el a böjti időszak. Formailag Böjtfő előtt véget érnek a vidám farsangi hetek is, jelezve hogy „mindennek rendelt ideje van.”

BIBLIÁNK ISMERI és ajánlja a böjtöt. Dániel orcáját Isten felé emeli és keresi őt imádsággal, könyörgéssel, böjtöléssel (Dániel 9,3). Jónás ítélethirdetése nyomán egy egész város – Ninive – királyi rendelettel is megerősítve öltözik zsákruhába, böjtöl a kegyelem reményében.

LEGKÖZELEBB ÁLL hozzánk Jézus negyven napos megkísértése, amikor ő maga is böjtöl és imádkozik, hogy az Atyával való közösségben megerősödjék és ellene tudjon állni a kísértésnek.

AZ APOSTOLI ÍRÁSOKBÓL hiányoznak a böjtre szólító üzenetek, mert a keresztyénység „első szeretetben” égő gyülekezeti abban a boldog bizonyosságban éltek, hogy „velük van a Vőlegény”, maga Jézus, és ha majd elvétetik, akkor lesz ideje és szükségük böjtnek, szomorúságnak, bűnbánatnak.

NAPJAINK EGYHÁZÁBÓL kiveszöbben van e gyakorlat. Vajon annyira velünk van a Vőlegény, hogy nincs miért böjtölni, bűnbánatot tartani?

A BÖJTÖN LEGINKÁBB eledelektől való tartózkodást értünk. Az előírt és képmutatós böjtnek azonban aligha lehet haszna. Hiába tartózkodunk bizonyos időszakban, napokon az eledelektől, ha nem óvakodunk a vétektől.

AZ ÖNKÉNT VÁLLALT és nem komor arcú, nem ember, hanem az Atya által titkon látott böjtnek teremnek áldásai.

SZAVAK BÖJTJE is van. Most átgondolásra ajánlom, mert „sok beszédben sok a vétek.” A SZAVAK INFLÁCIÓJA ma ijesztőbb, mint a pénzünké. A szoltár felhívása is az: Tartóztasd meg nyelvedet a gonosztól és ajkadat a csalárd beszédétől.

BERECZKI ANDRÁS

„Ő pedig maga vitte a keresztet, és kiért az úgynevezett Koponya-helyhez, amelyet héberül Golgotának neveznek. Ott megfeszítették őt, és vele másik kettőt, jobbról és balról, közepén pedig Jézust. Pilátus feliratot is készíttetett és rátétette a keresztre. Ez volt ráírva: A Názáreti Jézus, a zsidók királya. A zsidók közül sokan olvasták ezt a feliratot, amely héberül, latinul és görögül volt írva, ugyanis közel volt a városhoz az a hely, ahol megfeszítették Jézust. A zsidók főpapjai akkor szóltak Pilátusnak: 'Ne azt írd: A zsidók királya! – hanem ahogyan ő mondotta: A zsidók királya vagyok.' Pilátus így válaszolt: 'Amit megírtam, megírtam.' (Jn 19,17-22)

Jézus Jeruzsálem szeméttelépéig hurcolja az átok-keresztet. Őt feszítik meg, kibem nem volt szenny és szemét, azok feszítik meg Őt, kikben határtalan volt a szenny és a szemét, ott feszítik meg Őt, ahol egy egész város ünnepi készülődésének szemete, bűze, felesleges kidobott szennye felgyűlt. Azok között feszítik meg Őt, akik elítélt, nyilvánvaló gonosztevők, bűnözők, akik másokat beszennyeztek, bemocskoltak. A tisztát a

A LÉLEK CSENDJE

Vesztes győztesek

tisztátalan helyen végzik ki, a szenny nélkülit a szenny helyén. Elszorul a szívem és szoruljon a tietek is! Jézus mindezt értem, értünk hordozta el önként, teljesen, egyszer s mindenkorra legyőzve a mi bűnös természetünket és a kárhazatos halált.

Gondold végig, Jézus keresztje alatt ott hever az egész szeméttelép, mindenféle szenny és mocskok, a Megváltó keresztje felette áll a bűzös szennynek. Azzal, hogy Jézus szent keresztje épp a Golgotán áll azt jelzi, hogy Ő Úr, az örök Király. Mindenféle megalázás, gúny, testi-lelki kín, fájdalom, szenvedés ellenére Ő Úr bűneink, Istentől való elszakítottágunk felett. Ő a győztes király, legyőzte a bűnös világot, a bűnt, a kárhazatos, a halált.

Jóllehet Pilátus csak a vád feliratát szögezteti fel Krisztus feje fölé a keresztre, ez a vád igazságot hirdet, s nem csak egy nyelven, hanem az akkor beszélt nyelven: Jézus király, aki nem aranyon és ezüstön, hanem az ő drága vérével fizetett meg a mennyei Atyának a mi bűneinkért. Jézus, mint zsidó nemzetségszerű testté, emberé lett Isten-Fiú, uralkodik a világ felett, a szenny felett, az emberi szív felett, a halál felett.

Pilátus által tulajdonképpen nemzetközileg is szétkürtölt hírré vált az, hogy Jézus király, és gonoszságból megölték a Messiást.

Az akkori zsidó vezetést ingerelte a keresztre felszögeezett pilátusi felirat. Szóvá is teszik, hogy meg kellene másítani, ám Pilátus erre nem hajlandó. Jézus ellenségeinek a szemét szúrja az igazság, a hamis vád, s nemcsak a szemüket, de talán a lelkiismeretüket is, hisz ártatlant, sőt a Messiást küldték halálba. Jézus ellenségei, gyilkosai csak látszólag győztesek.

Jézus ellenségei ha győznek is, ez csak ideig-óráig győzelem, Isten előtt minden más megvilágításba kerül. Ami győzelem a világ szerint, az Isten szemében lehet súlyos bűn, ami a világ szerint veszteség, az Isten előtt válhat győzelemmé. Isten még az ember bűnét is felhasználja terve és cselekedetei megvalósulásában. Jézus ellenségeinek tábora előbb-utóbb széthull, s marad a Megváltó dicsősége, ami ellen ember sohasem harcolhat igazán. Noha Jézust megfeszítették, nem ő a Vesztes, hanem Jézus ellenségei. Nem lehetnek végleg győztesek sohasem azok, akik Jézus ellen harcolnak és küzdenek.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

HISZEM ÉS VALLOM

Láthatatlan nyugalom

Szinte valamennyi világvallás foglalkozik a halál utáni élet kérdésével, de még inkább azzal, hogy milyen a menny és a pokol. Rendszerint eltérő a szemlélet. A Biblia nem árul el sok konkrétumot, ezért több aprócska darabot kell tökéletesen összeilleszteni ahhoz, hogy e kényes kérdésre pontos választ kapjunk.

Egy biztos: földi életünkben hozott döntéseink a túlvilági sorsunkra is kihatnak. Bárhol gondolunk, egyértelmű, hogy minden hívő reménye a fizikai halált követően a mennybe, azaz az Isten jelenlétébe való kerülés, ahova felment Jézus is.

Hogyan érted azt, hogy felment a mennybe? (Heidelbergi Káté 46. kérdése) Hogy Krisztus a földről tanítványainak szeme láttára emelkedett föl az égbe, és éretünk most is ott van, míg ismét eljön ítélni eleveneket és holtakat. A Cselekedetek könyve a maga rövidségében is szemléletesen írja le ezt az eseményt. Ezt olvassuk az 1. részben: „...szemük láttára felemeltetett, és felhő takarta el Őt a szemük elől”. Tehát Jézus felemeltetett és egy pillanat alatt egy felhő takarta el. Nem úgy ment fel a mennybe, hogy emelkedett-emelkedett és egyre kisebbnek látták, hanem egyszer csak arra lettek figyelmesek, hogy a lába nem éri a földet. Ahogy ezen elkezdtek csodálkozni, már el is tűnt előlük.

Visszalépett a látható anyagi világból a láthatatlan világba, ahonnan jött. Visszatért abba a világba, amelyikben Ő otthon van. Nyugodtan kérdezhetjük: ezek szerint nincs-e velünk Krisztus a világ végezetéig, amint azt nekünk megígérte? (HK 47. kérdése) Krisztus valóságos ember és valóságos Isten; ennél fogva emberi természete szerint nincs többé a földön, de istensége, felséges volta, kegyelme és Szentlelke szerint soha sincs távol tőlünk. Jézus nem szűnt meg létezni! Nem tűnt el! A megértés érdekében, itt a krisztusi tanításból kell kiindulni, de ugyanoda is visszatérni: „Én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,20). Mivel felment a mennyekbe, az Atya dicsőségébe, testileg nincs többé jelen a földön, nem is tapintható, ám jelenléte állandóan érezhető. Hogyan? Ez az a kérdés, amire csak a hittel élő ember tud válaszolni! Azt érzi, amiről az egyik francia költő hitvallásszerűen így ír: „Krisztus áldott közelsége a legdrágább

nyugalom! A szívekben boldogság: az Örökkévalóság!”

Cseri Kálmán így fogalmaz ezzel kapcsolatban: „hogy Jézus felment a mennybe, azt is jelenti, hogy még többet, vagy továbbra is ugyanolyan sokat akar nekünk adni, mint amíg itt volt emberi testben a földön. Mindenesetre számíthatunk az Ő közbenjárására, számíthatunk arra, hogy helyet készítsen a mennyben nekünk is!”

Kissé nehézkes a következő kérdés: Nem válik-e el ily módon egymástól a Krisztusban való két természet, ha az emberi természet nincs mindenütt ott, ahol az isteni természet van? (HK 48. kérdése) Semmiképpen nem, mert az isteni természet megfoghatatlan és mindenütt jelenvaló lévén, ebből szükségképpen következik, hogy noha az isteni természet a magára öltött emberi természetén kívül is létezik, mindazonáltal abban magában is benne van, és azzal személy szerint egyesülve marad. Ő a mennyből, szemmel tart és számon tart minket, de itt a földön véd, vezet minket, ad mondanivalót a szánkba! Nem kell jelen lennie testileg, hisz – Melanchton szerint – az óvít „Szentlélek által vezérelti, vigasztalja és megeleveníti és védelmezi az ördög és a bűn hatalma ellen.”

Egy dolgot soha nem szabad elfeleldni: Jézus ezentúl is ugyanolyan sokat akar nekünk adni, mint amíg itt volt emberi testben a földön!

ORBÁN LEVENTE

A néhány évvel ezelőtt elindított próbálkozás, mely szerint Koltó-Katalinba imaheti szolgálatokra egykori legátusokat hívnak, mára hagyománnyá vált. Nem volt ez másképp az idén sem, s a mostani beszámoló két meghívottnak tulajdonítható. Az egyik idős Székely István nyugalmazott lelképásztor, a másik Papp Béni Zsombor Marosvásárhely-cserealjai szolgatárs.

Azért éppen kettőjüket emelem ki, mert mindketten történelmet író esztendőben tettek bizonyosságot legátusokként Isten Jézusban megmutatott kegyelméről.

Idős Székely Istvánnal egy alkalmi beszélgetés rendjén került szóba, hogy ő 1956-ban volt gyülekezetünk legátusa. Mára csak emlékfoszalványok élnek benne az akkori történésekről, de a hely szelleme úgy érintette meg, hogy erről verset is írt. Amikor a sorokat róttá, talán nem is gondolta, a húsvéti csendben megálmodott csoda, ha nem is szeptemberben, de októberben mindenképpen valóság lesz. Örömkönnyel és vérrel áztatott valóság a pesti utcán, de Erdélyben is! Álljon itt A Petőfi somfa alatt című versének záró szakasza:

„Ébredni kezd egy új élet,
s ami egykor semmivé lett,
szébb lesz, népünk öröme –
talán szeptember végére.”

Papp Béni Zsombor szolgálata egyfajta jubileumi előzetes volt. Ugyanis legációja húsz évvel ezelőtt, 1989 vérzivataros karácsonyára esett. Mennyi aggodalom, de ugyanakkor remény is élt szívünkben. Együtt imádkoztunk ifjainkért, akik épp ka-

EGYKORI LEGÁTUSOK KOLTÓ-KATALINBAN Imaheti mementó

Papp Béni Zsombor Marosvásárhely-cserealjai lelképásztor koltói vendéglátói körében

tonai szolgálatukat teljesítették, vagy egyetemistaként vonultak ki Temesvár, Kolozsvar, Bukarest utcáira. Istennek hála, mindnyájan épségben hazatértek. Őket gyűjtöttük egybe erre az imaheti alkalomra, hogy személyesen megismerjék az egykori legátust, s újra közös imádságban forduljunk a gondviselő Istenhez. (Róluk készült a két templomban a közös felvétel.)

A találkozás örömét azonban némi csalódottság árnyékolta be, ugyanis ha tárgyilagosak akarunk lenni, szomorúan állapíthatjuk meg, sok minden másképp alakult, mint akkor reméltük. A temesvári kiáltvány, vagy a szilágycsehi nyilatkozat, mely alapja lehetett volna egy valós demokráciának a magyarságra nézve, már rég a feledés

homályába merült. Az egykori „temesvári papot” ma sem támadják kevesebb vehemenciával, sőt a kórusba véreink közül is sokan beálltak. Ezért lehet oly bátran kijelenteni: Önrendelkezés – Soha!

No, de ne legyünk kicsinyhitűek. Ady így biztat:

„Ez a ricsaj majd dallá simul át,
Addig halottan avagy ébren
Pihenjen a szent láz s az értelem,
Míg eltűnnek a mai figurák.”

Isten Igéje kell legyen az igazi erőforrás, mely így bátorít: „De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitői, hogy életet nyerjünk.” (Zsid 10,39)

VARGA KÁROLY

Bocskai emlékezete

Bocskai István erdélyi fejedelem emléke előtt tisztelgett az a verses-zenés műsorosorozat, melyet Gyulafehérvár és Kolozsvar (itt koszorúzást követően spontán műsort rögtönzött az alább említett művészpáros – megj.: a szerk.) után, illetve Debrecent és Kassát megelőzően, február 21-én Nagyváradon is megtekinthettek az érdeklődők.

Az előadást követően az egyházkerület nevében Forró László előadó-tanácsos köszöntötte és ajándékozta meg a művészpárost (Fésűs Levente felvétele)

A debreceni Bocskai emlékbizottság által szervezett előadás keretében Dinnyés József dalszerző és Garay Nagy Tamás színművész lépett fel az Egyházkerületi Színház Bartók termében. A félérás késéssel érkező művészeket és a türelmesen várakozó közönséget Zih Oflia Valéria váradújvárosi kántornő köszöntötte, majd Csűrű István helyettes püspök tartott rövid áhítatot. Fuldoklunk a kommunikációs eszközökben, mégis hiányzik az életünkből a közelség – hangsúlyozta a Jn 15,26-27 alapján az igehirdető. A műsor témájához kapcsolódva úgy fogalmazott: legyen hosszú életű a debreceni és a váradi felsorakozás Bocskai ügyében.

Szólláth Tibor, a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat alelnöke a Bocskai bizottság tevékenysége kapcsán elmondta: a szervezet fontosnak tartja a fejedelem hagyatékának felelevenítését. Az önkormányzati vezető nagyváradi Bocskai-emléktábla felállítására tett javaslatot, megelőlegezve a

A fejedelemasszony telegdi mellszobra

Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat támogatását erre a célra. Szobozslai Gáspár István lelképásztor arról számolt be, hogy a Váradhoz közeli Mezőtelegd is kötődik Bocskai emlékéhez. A fejedelem felesége: Hagymássy Kata a templom kriptájában van eltemetve, a templomkertben pedig mellszobor őrizi a fejedelemasszony emlékét.

A két anyaországi művész közel egyórás emlékműsora katonadalokat, megzenésített Balassi-verseket, Bocskai végrendeletének részleteit, valamint Ady egyik tárcáját tartalmazta.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület részéről Forró László előadó-tanácsos mondott köszönetet, illetve nyújtott át ajándékkönyveket a fellépőknek és az előadás szervezőinek.

VÁSÁRHELYI GÁBOR

A tamáshidai templomrom

A tamáshidai csonka- vagy régi torony az uradalmi főtiszt házikertjében látható – írja az 1850-es években a korabeli Vasárnapi Újság, az akkor még Tamásdaként emlegetett településről. A templomrom jelenleg is magánterületen fekszik, az egyik tamáshidai lakos udvarán. Felújításának akadálya, hogy állami tulajdonban van. Tóth Zsigmond riportja.

„Aradról jöve az ugynevezett ‘erdőhát’ vidékét a zerénd-tamásdai határnál éri először az utas, mellyen a most készülő új országot átalvezet. Határa legnagyobb részét ma is nagy erdőség képezi, s túl a Kőrösön, Aradba benyuló szép rónaságán még pár évtized előtt is, tölgyfa erdőség emelkedett, de utolsó szálig kivágatott. A Fekete- és Holt-Kőrös most is körül veszi Tamásdát, hová csak két keskeny földtöltésen lehet jutni, a harmadik bejárást a Kőrösön épült nagy fahíd képezvén. Illy fekvés által Tamásda a régi időkben már magában természetes erősséggé vált. De a helység körül ma is védbástyák nyomai gyaníthatók, s tágas 5000 holdnyi erdejébe itt-ott

A hatalmas épület Türkösi Róza néni telkén áll, de állami tulajdonban van. Ez akadályozza a felújítását

E hatalmas épület bevakolva soha sem volt: tégláinak szépsége s összeillesztése mégis oly színben tűntetik föl, mintha festve volna. Az emeleteket két-háromszoros fogas-pártázat választja el egymástól; s mindeniket félköríves iker-ablakok tagozzák. A toronytól kelet felé esett a három hajóra osztott templom; ma ott, a kocsiszinné átalakított félkörű apsisig, több mint 13 méternyi üres tér tátong.

A tamáshidai templomrom egykor...

egyek, márcsak pusztá kőhalombul álló templomok romjai láthatók.

Legnevezetesebb, maiglan fenálló emléket Tamásdának, az erős veres téglából, mészre épített, mintegy 16 öl magas, átmérőjében 4 öl széles ó torony teszi, melyet képünk rajza hűn tüntet elő. Sejtés és hagyomány építését Szent-Lászlónak tulajdonítja, kinek korából származnak többnyire az e vidéken régi építések és alapítványok. Mondatik, hogy apátságot is alapított volna e templomhoz, melynek különben csak torony maradt fenn épen. Egyébiránt Tamásdáról alkalmasint a leghűbb adatokat az ismeretes Rogerius, egykori (1242) nagyváradi kanonoknak nevezetes „Carmen miserabile”-jében birjuk.

Valószínű, hogy a templom régi alakjában többé fel nem épült, bár később kath. parochiával birt, mert a toronytól balra látható kápolna, csak a régi templomnak helyén emeltetett a mult században, az utolsó ős birtokos, Baranyi-család által, melly míg Tamásdát bírta, házi káplánokat tartott, kik lakásukat a képen is kivehető, régi torony sekrestyéjében vették. Ennek, valamint a toronynak fedélzete, mind újabb idők műve. A látható repedések földindulás által okozottaknak lenni mondanak. A góth portálat, valamint a torony faragott kőü ablaknyílásai téglával rakattak be, s az egész helyiség a zálogos birtokos alatt magtárrá alakítottát. Az ablaknyílásokból terjedt kilátás nyílik keletnek az erdélyi havasokra, s a lejjebb nyúló béli és világosi hegyekre, mellyek déli végét a ménesi borhires hegyvidék képezi, északról pedig Világosvár historiai romjainak regényes alakzata zárja be; délnek a végzetlen arad-csanádi síkság, míg nyugot és éjszakának mindenütt erdőség terül el.”

Az 1850-es évek beszámolóját követően következtek a templomrom jelenlegi helyzete. A sok évszázadot megélt Árpád-kori templomnak végül is nincs gazdája – mondja Pázmány Attila lelkipásztor, aki alig két éve teljesít szolgálatot a Bihar Egyházmegyéhez tartozó Tamáshidán. Megpróbált pénzt szerezni a nem mindennapi turista-látványosság helyreállításához, ám döbbenet tapasztalta, hogy maga a templom magánterületen fekszik, a tulajdonos pedig

...és ma

nem az egyházközség, hanem a román állam. Ahhoz, hogy pályázni lehessen a templom felújítására, előbb meg kellene változtatni a jelenlegi tulajdonviszonyt, a református egyházközségre kellene átruházni, amire nagyon kevés az esély – vélekedik a lelkipásztor.

Meglátogattuk a leromlott állapotban lévő templomot, amely Türkösi Róza telkén van, és aki szívélyesen kalauzolt bennünket az udvarán lévő templom maradványai közt. A hatalmas falak között törpének véltük magunkat.

Nagyon sokan megnézik ezt a régi templomot, akik ide látogatnak Tamáshidára és nem akarnak hinni a szemüknek, hogy annyi évszázad után is ilyen jó állapotban vannak egyes részei. A téglák és a köztük lévő kötőanyag olyan erősek, hogy az emberek nem tudták széthordani – meséli Róza néni.

1540-ben ennek a templomnak a falai között tartották az erdélyi rendek országgyűlésüket, ma azonban kérdéses meddig bírja még az idővel folytatott harcát a tamáshidai csonkatorony...

JÉKELY ZOLTÁN

A marosszentimrei templomban

*Fejünkre por hull, régi vakolat,
így énekeljük a drága Siont;
egér futkározik a pad alatt
s odvából egy-egy vén kuvik kiront.
Tizen vagyunk: ez a gyülekezet,
a tizenegyedik maga a pap,
de énekelünk mi százak helyett,
hogy hull belé a por s a vakolat,
a hiuban a denevér riad
s egy-egy szuvas gerenda meglazul:
tizenegyedikünk az árva pap,
tizenkettedikünk maga az Úr.
Így énekelünk mi, pár megmaradt
– azt bünteti, akit szeret az Úr –,
s velünk dalolnak a padló alatt,
kiket kiirtott az idő gazul.*

ÉRSZŐLŐSI GYERMEKEK BIZONYSÁGTÉTELEI

Gondviselő jó Atyám van

Az Érszőlősi Általános Iskola IV. osztályosai iskolai feladatként fogalmazták meg az alábbi egyszerű, gyermeki hitükről valló bizonyoságtételeket, melyeket Bordás Mária vallás-tanárunk juttatott el lapunknak. Köszönettel adjuk közre és ajánljuk elolvasásra az érszőlősi vallásórások írásait, Isten gazdag áldását kérve életükre.

Nekem egy nagyon jó gondviselő Atyám van, aki kicsi korom óta vigyáz rám. Édesapám és édesanyám nevel, tanít, gondoskodik rólam, de ők is az erőt, az egészséget tőle kapják.

Nagyszüleim nagyon vallásosak és sokszor imádkoznak értünk is. Vallásórákra járok, a lelkészünk és a tanárnőm megismerteti velem a Bibliát, Jézus Krisztus születését, életét és halálát.

Boldog és elégedett gyermek vagyok és ezért csak a jó Atyámnak lehetek hálás.

Hálámat imádságokkal és jó viselkedéssel szoktam kifejezni.

ERDEI RÉKA

* * *

Isten szeret minket, gondoskodik rólunk. Nekem nagy családot adott. Az édesapám és édesanyám mindig szeretnek, nagyszüleim sokat beszélnek nekem Jézus Krisztusról, testvéreimmel sokat játszunk. Lefekvés előtt imádkozunk, hogy védjen meg minket.

Tanítóim biztatnak minket, hogy bízzunk benne.

FÜSTÖS MIRJÁM

Január 21-én, az előző évekhez hasonlóan, farsangi mulatságot rendeztünk az I-VIII. osztályos gyermekeknek a Margittai Egyházközségben. A délutánig tartó mulatságon, mintegy 100 gyermek vett részt...

* * *

Isten édesanyám, édesapám, nagyszüleim, tanítóm és testvéreim keresztül gondoskodik rólam.

Ő tudja minden gondolatomat is, mindenhová elkísér és megvéd a gonosztól.

Isten annyira szeret bennünket, hogy az Ő egyszülött Fiát, Jézus Krisztust küldte a földre, hogy megmentsen minket a bűntől. Ezért hálával tartozunk neki.

Mindennap imádkozni kell, mert csak így lehet beszélni Istennel.

NAGY MIRTILL-BOGLÁRKA

* * *

Az én jó Atyám az egész családnak gondját viseli. Édesapámnak, édesanyámnak, nagyszüleimnek és testvéreimnek. Ő az én imatanítóm, minden este elmondom az

én kis imádságomat. Én hiszek benne, ezért minden vasárnap megyek templomba.

Ott újabb és újabb történetet hallok Jézus Krisztusról. Ő mindig megvéd engem.

PÉTER CSENGE

* * *

Édesapám és édesanyám arra tanítanak, hogy mindenért hálás legyek Istennek. Tavaly, mikor nagyfatám meghalt, nehéz volt hálásnak lennem, mert nagyon szerettem. Nagyon megviselt a hiánya.

Mamámmal megpróbáltunk figyelmes lenni, hogy érezze mennyire szeretjük. Ebben a helyzetben éreztem Isten közelségét, és azt, hogy gondoskodik rólam. Sokat imádkoztam testvéreimmel együtt.

Tudom, hogy Jézus Krisztus mindig velem van és megvéd, sőt ha nehéz helyzetben vagyok karjaiba vesz.

LUKÁCS JOHANNA-ILDIKÓ

... A farsangot szervező pedagógusok (Takács Beáta, Bödi Boglárka és Bordás Mária) a gyermekek szórakoztatásáról, a Nőszövetség pedig a kis mulatózók süteménnyel és üditővel való ellátásáról gondoskodott. Szöveg: Bordás Mária

SZILÁGYI DOMOKOS SZAVALÓVERSENY BAZON. A Batizi Református Egyházközség felhívást intéz a versszerető általános- és középiskolásokhoz. Rendezvényünk elsődleges célja olyan szavalóverseny megszervezése, mely méltó módon megemlékezik Szilágyi Domokos életművéről. Időpont: 2009. április 25., de. 9 óra. Helyszín: Batizi Református Egyházközség Batizi András Terme. A versenyre a Szt. Mária Református Egyházmegye verskedvelő (általános és középiskolás) diákjait várjuk. A versmondóknak összesen három Szilágyi Domokos verset kell tudniuk könyv nélkül: két kötelező és egy szabadon választott verset. A kötelező versek címe: I-IV. osztály: *Jóreggelt, Nádíverebek*; V-VIII. osztály: *Valamikor, Hajnali óda*; IX-XII. osztály: *Lázadás, Álom a repülőtéren, Szerelmes vers a szabadsághoz*.

A kétfordulós verseny második fordulójában kerül sor a szabadon választott vers elmondására. **Jelentkezési határidő: március 20.** Jelentkezni az alábbi címen lehet: e-mail: batiziref@freemail.hu Levél cím: Parohia

Reformatá, str. Teilor nr. 81, 447065, Botiz. Tel/Fax: 00261-774.067, 0745-906.903. A résztvevőknek étkezést biztosítunk. A versenyre jelentkezőknek részletes programot küldünk. Tisztelettel, a szervezők nevében: **Szilágyi Éva** igazgató, **Ilonczai Zsombor** ifjúsági-szakelődő, **Király Lajos** házigazda-lelképásztor.

„LUGOSI MIHÁLY” SZÉPOLVASÓ VERSENY ÉLESDEN. Az élesdi „Constantin Șerban” I-VIII. osztályos Általános Iskola és a Pro Sebes Körös Egyesület hagyományteremtő szándékkal, szépolvasó versenyt rendez: **„LUGOSI MIHÁLY” SZÉPOLVASÓ VERSENY** címmel. A területi vetélkedő főszereplői a Sebes Körös menti, magyar tan nyelvű, alsós osztályokban tanuló gyerekek.

Ez a versenyforma az ifjúság anyanyelvi nevelését, az olvasás tervszerű alakítását, a beszédkultúra javítását szolgálja, gazdagítja a gyermeki személyiséget a verseny irodalmi műveinek megértésével és megszeretetésével. Továbbá ápolja a Sebes Körös menti iskolákban tanuló gyermekek közti egész-

séges versenyszellemet, s nem utolsó sorban tisztelni kíván néhai nt. Lugosi Mihály élesdi lelképásztor emléké előtt, aki oly sokat áldozott az élesdi magyar tanulók meglévő nyelvi tudásának továbbfejlesztéséért, érdeklődésük és kíváncsiságuk ébrentartásáért.

A versenyzőknek hangos olvasásból és szövegértésből kell bizonyítaniuk, hiszen az a feladat, hogy szépen és érthetően felolvassák a zsűrinek a szabadon választott szöveget (20 nyomtatott sor), és az ott kapott idegen szöveget, melyre rövid felkészülési időt biztosítunk.

A területi döntőre **április 3-án (pénteken)** kerül sor, Élesden, a „Constantin Șerban” I-VIII. osztályos Általános Iskola 2. számú épületében (a Líceum udvarában lévő iskolaépület). További információk kérhetőek a címen, vagy a 0726-843616, illetve a 0359-465753 telefonszámokon.

A szervezők nevében: **Ciavoine Létai Andrea Hajnalka**, a Pro Sebes Körös Egyesület kuratóriumi tagja, élesdi tanítónő.

AZ ÉRMIHÁLYFALVI...

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

film. Ennél a kockánál is a sudártornyú református templomot látom, a néhai Kovács tiszteletest, ahogyan szintén áldásra emeli kezét, s újra megáldja Kovács Bélát, mint vőlegényt, s menyasszonyát, Simon Erzsébetet. Több mint egy fél évszázadig tartó, 58 év boldog házasságnak az első perce és lépése ez a filmkocka. Könnyes a szem, mert negyedik éve viszi a három gyermek, a hat unoka s az öt dédunoka a virágot, koszorút sírjára. A sok-sok emlék a presbiteri szolgálat idejéből ma róla is szól. Hitből fakadt cselekedetei ma is nevelnek, szavai, lényege ma is hiányzik a családból.

A családi film tovább pereg. Megszületnek a gyermekek (Béla, Zoltán, Erzsike), ma mind a három a partiumi magyar reformátusság oszlopembere; az érzékenyült hangba egy kis „szent” büszkeség vegyül. Lehet-e annál nagyobb boldogság egy presbiter életében mint az, hogy gyermekei istenfélők és szolgálják népüket, egyházukat ott és úgy, ahogy Isten azt elrendelte? Kell-e ünnepeken annál nagyobb öröm, mint az, hogy a népes, már 23 tagú család ül asztalhoz, s gyönyörködhet az édesapa, a nagypapa és a dédta a családban, az Istentől kapott áldásokban, a testi-lelki gyarapodásban?

Felidézi azt is, hogy apósa, a gyermekek által emlegetett Simon nagytata, az államosításig művelte a református egyház földjét, bérliként, a tiszteletes megbízott benne, szerette munkáját, de a család is ragaszkodott lelkipásztorához. A Simon család nagyon egyházszerető, hitvallásában, kegyességében példaadó család volt a faluban, és a kommunizmus idején sem változtak meg. Ahogy a TSZ-világ rémképe felsejlik bennem, úgy jut eszembe Béla bácsiról az a már-már legendás „harang-mentés”, melyben jelképesen az ezermester Kovácsok és az ízig-vérig református Simonok vettek részt. Történt ugyanis a nyolcvanas évek közepén, hogy a mihályfalvi toronyból lezuhant a Dani harang, ami csodás módon nem repedt el, s a lelkész gyorsan szalasztotta a harangozót az ezermester hírében álló presbiterért, hogy amin már ő sem segíthet, Kovács Béla presbiter segítsen. Istenadta tehetsége által egy nap alatt, természetesen a hirtelen összeállt presbitercsapattal, a harang ismét a helyére került. A tartószerkezetet kijavította, újra stabil lett úgy, hogy a régi harang a Ceausescu-időben is csak egy napig hallgatott. Igen, abban az időben a presbiter harang-mentő is volt, s aki ezt vállalta, vállalta ezzel együtt hitét is, identitását is, a lélek-mentést is. Az örömhír is csak úgy jut el, ha előbb a harang szava a szívedig jut el.

A következő filmkocka a nyugdíjba vonulásról szól. A családdal 1978. július 30-án költözött be Érmihályfalvára, családi házába, hogy ne kelljen ingáznia munkahelyére. 42

év és 6 hónapot dolgozott a konzervgyárban, s amikor megköszönték hűségét, pontos és szakszerű munkáját, segítőkészségét, ezt mondta róla az igazgató a fiatalabbaknak: „Vegyetek példát Béla bácsiról!” Nyugdíjba vonulásakor a legszebb ajándék a munkatársaktól az elismerő, dicsérő szó volt. Igazi életmű, amikor valaki több mint negyven évig, pályakezdésétől nyugdíjazásáig egy szakmában, egy munkahelyen helytáll! Vajon a mai generációk büszkélkednek-e majd ilyen hűséggel, kitartással? Értékeli-e ez a mai modern világ ezt a fajta tisztességes, becsületes munkát?

Legkedvesebb emlékei az énekléshez kötődnek. Kovács Béla a „hitben vén” presbiter

Ahogy mesél, úgy áll össze egy másik kép boldog családjáról. A hetvenes években a család vasárnaponként kicsitől a nagyig a körtvélyesi templomban hallgatja Isten Igéjét néhai Karázi Lóránt lelkipásztor szájából, majd 1978 után, ugyanez a család az érmihályfalvi templomban van, s az édesanya délutánonként is megfogja gyermekei kezét és együtt mennek ünneplő ruhában és lélekkel Isten házába. Ha az apa példa volt a munkahelyen, úgy az anya hitvalló élete volt példa otthon. Elcsukló hang mondja: „Mindig arra kértem gyermekeimet, hogy fogadjanak szót, hallgassanak az édesanyjukra”. Az édesanya nemcsak imádkozott, de sokat is dolgozott azért, hogy gyermekei tanulhassanak, hogy az életbe mindhármat elindíthassa, az apai kéz munkája és az anyai szív imája ringatta és nevelte a gyermekeket, hogy azzá váljon mindenik, akivé az Isten szánta őket.

Egy fekete-fehér fénykép kerül elő, melyen a templom látható téli köntösben, majd sorra a többi. Egy másik, melyen mint presbiter a többiekkel együtt látható. 1984-ben választották meg a gyülekezeti tagok presbiternek, s ezt a tisztséget, megszákítás nélkül, 16 éven keresztül, 2000. szeptember 8-ig töltötte be (72 éves koráig). Ma is hűséges templomlátogató, bölcs tanácsaival segíti presbitériumunkat, tehát „hitben vén” tisztségviselés nélkül is.

A jegyzőkönyvek, a hívek emlékezete szerint a közmunkában mindig élen járt. Noha a falu nem pártolta a ravatalozótól való temetést, ravatalozó kialakítását, mégis, ha ellenszélben is, de az ő kezdeményezésére alakították át a bonházat ravatalozóvá. Mindaddig, míg fel nem épült az új, buzdította a gyászolókat a ravatalozó igénybevételére. Ahogyan akkori „harcáról” mesél, s arról, hogy mégsem volt hiábavaló, megérte kitartónak és határozottnak lenni, úgy eszembe jut Péter, aki a tengeren akar jární, s csak akkor tud, amikor Jézusra tekint. Nem az ellenszél vagy annak intenzitása veszélyes, hanem a mi kicsinyhitűségünk.

1989 is leperog, viharos idők ezek a gyülekezetben, a változások sem mentek végbe egyszerűen, de ahogyan a mesterember kijavítja ami elromlott, ha valami hasznavehetetlen, eldobja s újat készít helyébe, úgy kellett a mi szűk házánkra javítgatás, újítgatás, melyből nem húzta ki magát soha sem. Minden gyülekezetépítő munkát pártolt és aktívan kivette ebből a részét.

Legkedvesebb emlékei az énekléshez kötődnek, amikor akár templomban, akár a presbiteri bibliaórákon a zoltárokat, a dicséreteket szívből, szívesen zengte. Feleségével otthon is gyakran énekeltek, a dicséretetek közül a Mennybéli felséges Isten kezdetű szerették a legjobban. Az utolsó szakaszt együtt mondjuk, mint presbiternek ebben a gyülekezetben: „Aki nem könyörög hittel, Istentől az áldást nem nyer, de mi Krisztus által kérünk, Hozzád hittel énekelünk, Mennybéli Felsőleges Isten, hallgasd meg imánkat, ámen”.

A már említett efézusi ígevers visszhangzik a lelkemben. Kegyelemből, hit által él presbiterestvérem családjá is, és ez a legszebb ajándék, amivel minket, mihályfalvi presbitereket, gyülekezetet megajándékozott, ez az a lelki örökség, amit a Kovács család ránk testál.

A filmnek még nincs vége, mert addig nem lehet vége, míg a ránk bízott szolgálatot be nem fejezzük. Isten idős, „hitben vén” gyermekeit is még használja tervei, céljai megvalósításában, hiszem, hogy Kovács Béla mindaddig közöttünk él és imádkozik, míg küldetése van ebben a gyülekezetben, családjában.

Isten áldja meg születésnapja alkalmából id. Kovács Béla presbiterestvéremet, kedves családjával együtt.

Unokaként sokszor belealudtam nagyapám történeteibe, meséjébe. Ne aludjunk bele az érmelléki éjszakába, legyünk éberek, őrzők a strázsán. Ha tudjuk, hogy eleink hogyan éltek meg hitüket, akkor találjuk meg újra a mi hitvalló életformánkat a 21. században. Régen is felnéztek a torony csillagára, s úgy indultak útnak. Nekünk is újra, először tornyunk csillagára kell nézünk, ő mutatja az utat és beragyogja szívünket, életünket. A megmentett harangok hívnak. Csak kegyelemből, hit által tartatunk meg.

TOLLVONÁS

Vitorlabontás

Egy érdeklődő anya kérdésére, hogy gyermeke s úgy általában az apróságok zenei nevelését hány éves korban tanácsos elkezdni, Kodály ezt válaszolta: „már az anyaméhben!”

Nos, mutatis mutandis, áttérve lábjegyzetként a hitoktatás területére, vallom: a vallásnári munka a missziók missziója. Persze csak akkor, ha az ún. bibliai „történetek” sommás továbbadásán túl, megtanít „látni” és láttatni. Hogy ezt mi módon kellene tennie, arra nézve nincs recept, de úgy vélem egyéni intuíció és némi nonkonformizmus nélkül nem megy a dolog. Egy kezembe akadt szektás anyag bizonygatta izzadságosan: márpedig létezik olyan cethal-féle, mely igenis képes lenyelni egészben egy embert, utalva ezzel a Jónás-történet valódiságára. Mit mondják, az egész olyan kínos volt. Ugyanennyi fáradtsággal rávilágíthatott volna a valamennyiünkben ott lapuló hajlamra is, ti. hogy a nehéz feladat elől reflex-szerűen, zsigerileg hajlamosak vagyunk vitorlát bontva, kezeket, akarom mondani hajót oldani, mint Jónás, s hogy az ő története valójában a mi folytonos traumánk, s mint ilyen, inkább jelenség, szindróma, személyi mivoltában a jeles próféta mindezek súrítménye, őstípusa.

Ami magát a „halat” illeti, Herodotosz révén, illetve annak Schiller-i parafrázisában („Polykrátész gyűrüje” – Szabó Lőrinc ford.) vált ismertté a szemantikai jelentéstartalma, mint az isten(ek) számára vízbe vetett, ám az(ok) által elutasított

áldozati ajándék elnyelője. (Az Újszövetségben lásd Jézus célzását a hal szájában fellelhető ezüststáterre – Mt 17,24-27). Ennyit az ún. történetekről, melyekre aztán legtöbbször csak legyint a felcseperedett növendék, aki csupán konvencionális értelemben vett „vallást” tanult. Ám ki a megmondója, hogy ugyanezen alany egy szemfülebb oktató keze alatt, nem válhatna-e éppen süsséggel a jövő „misszionáriusává”?

De visszatérve a Jónásról szóló bibliai tanításra, az ember megdöbben: hogyan, ha simlis volt is derék prófétánk a feladatot illetően, de a hajó legénységéért felajánlott élet-áldozata ennyire nem találtatott visszhangra? Igen, ennyire. A HELYZET, mely az (el)hívás révén Jónás szembe találta magát, úgy látszik, nem kerülhető meg és nem konvertálható át még ekkora horderejű áldozatra sem. Hát még csip-csup, hétköznapi áldozatocskákra...

E sorok szerény írója régebben esetlen tagja volt egy kis csoportnak, mely úgy gondolta, hogy hetente egy délutánját karitatív céllal „áldozza oda” öreg nénikék meglátogatására. De mert önkényes volt az egész és kidekázottan spekulatív, egy idő után jött a nagy hal és hamm... bekapta.

Most azonban „helyzet” teremtődött, valódi. Egy idős asszonyismerős révén, akit körülvettek a betegség nyilai, s aki nem igen számíthat senkire se a reá zúdult nyomorúságban, végképp nem különben élő egyetlen gyermekére. Pedig potyautasként elrejtözve, valamely hajófenéken, olyan jó lenne egy alkalmas oldalszéllel – az ellenkező irányba – vitorlát bontani...

MUHARI ISTVÁN

(A szerző református presbiter.)

Az iskolai hitoktatás

Ha azt akarjuk, hogy a durva lelkiületet, az önzést, az irigységet, az agresszivitást egy emberségesebb magatartás váltsa fel és hogy már gyermekkorban kifejlődjön az egymással való törődés, a megbecsülés, a segítőkész szeretet, a békességre való törekvés igénye, akkor a hitoktatásnak minden iskolában a tanrendben kell szerepelnie. A közerkölcs további hanyatlását csak így állíthatjuk meg. A többi tantárgy ebben aligha segíthet.

Szó sincs erőszakolásról. De ne feledjük, hogy sok a pótolnivaló ezen a téren. Jó ötven éven át a jólneveltség, a szolid, figyelmes, tapintatos, udvarias magatartás kispolgári csökevénynek számított, és gúnyos megvetés tárgya volt. Sikerült is eldurvulnunk úgy, hogy ma már az értelmiség utánpótlását adó tanulóifjak körében – tisztelet a kivételnek – a választékos szóhasználat helyett a primitív, szegényes szokás és a trágár kifejezésekkel „dúsított beszéd” lett a divat.

Sok keresztyén társammal együtt én is kíváncsi lennék egy logikus, egyértelmű magyarázatra, amelyben bebizonyítja valaki, hogy a hitoktatás, a keresztyén szellemiség terjesztése kárt okoz a társadalomnak. Mi ennek az ellenkezőjét hisszük és valljuk. Ha például a tízparancsolatnak csupán felét – Tiszteld atyádat és anyádat!,

Ne ölj! Ne lopj! Ne paráználkoddj! Hamisan ne tanúskodj felebarátod ellen! – betartaná mindenki, akkor Románia lenne a földkerekség legboldogabb országa.

Jó, jó, tudom, hogy a „hittanosok” is követnek el hibákat, bűnöket, ők sem mind „szentek”, de a matematikát tanulókbl sem lesz mindenki Euklidész, Bolyai vagy Neumann János; mégis tanítják e tantárgyat, mert annak még alacsonyabb szintű ismerete is hasznára lehet a társadalomnak, az egész emberiségnek.

BÁNYAI LÁSZLÓ

(A szerző református lelképítész.)

OLVASÓLÁMPA

Tudósítás a magyar múlt hétköznapijairól

A magyar múlt hétköznapijairól ad egyfajta helyszíni tudósítást a kötet. Forrásokat szolgált meg és azok segítségével avat be a régiek életébe. Idő szűke világunkban az olvasásra kevés időt, azt is megszakításokkal fordíthat az olvasó. Ehhez alkalmazkodik a közlemények aránylagos rövid volta és az, hogy mindegyik önmagában kerek egész.

Különböző történetek kerekednek ki. Az élet embert próbáló mozzanatait, tűzvészek, járványok, politikai küzdelmek, s írg tartó diákbarátságok, eltűnt fiúkat kereső szülők fáradozása, diák-borozások következményei ismerhetők meg úgy, ahogy az azokat átéltek elmondják. Rokonszenves kép alakul ki a múlt szereplőiről, a velük történetekről. Nem siralomvölgynek érezzük világukat. Nekik is megvoltak a nehézségeik, de általában megbirkóztak velük. Megvolt a magukhoz való eszük, bátorságuk és kitartásuk. Sok mindent meg tud tenni a magyar, ha hagyják, még akkor is, ha nem akarják hagyni. Bámulatos derűlátással és jó adag humorral szemlélték, alakították sorsukat. Mások iránt pedig valami magával ragadó jóindulatot, segítőkészséget tanúsítottak, ami komoly felelősségtudatból fakadt.

Ezek az emberek helyükön voltak és helyükre igyekeztek tenni azokat is, akik alkalmilag valahogy kilóduáltak onnan. Idősnek, fiatalnak, szakembernek és nemesen kikapcsolódni vágyóknak, diákjainak forrásismeretét közvetítő tanárnak egyaránt ajánlható olvasmány.

Csohány János

(Dr. Csohány János: Kirándulás a debreceni múltba. Szenci Molnár Társaság, Budapest, 2000)

CSÁNGÓ NAPOT TARTOTTAK NAGYVÁRADON. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács február 20-án Csángó Napot szervezett az Egyházkerületi Székházban. A nemzetstratégiai prioritásként kezelt „csángómentő mozgalom” újabb állomásán ezúttal szakmai tanácskozást tartottak a leginkább érintettek bevonásával. Jelen voltak többek között a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének képviselői, **Barta András** és **Csillag Levente** alelnökök, **Hegyi Attila**, a csángó oktatási program vezetője, **Duma András**, a Szeret-Klézse Alapítvány elnöke, **Nyisztor Ilona**, a Pusztinai Közösségi Ház vezetője.

A tanácskozás egyik legfontosabb következtetéseként elhangzott: ki kell bővíteni a csángómagyar fiatalok számára indított anyanyelvi oktatási programot, mert a jelenlegi mintegy 1500 magyarul tanuló csángó gyermek mellett csak Bákó megyében még további 9.000–10.000-re tehető azon csángómagyar gyermekek száma, akik tudnak vagy értenek még magyarul.

Tőkés László püspök, EP-képviselő kiemelte: a csángó-ügy nemzetstratégiai prioritást kell, hogy élvezzen. Erdélyi közösségünk „felelőssége” is felelős a csángómagyarok mostoha sorsáért, ráadásul az utóbbi időben teljesen ráhagyatkoztunk az anyaországi segítségre, pedig nekünk is tennünk kell és lehet az érdekükben.

A tanácskozás végén a résztvevők közös Nyilatkozatot fogadtak el, valamint megnyitották **Hegedűs Dóra** Moldva – Létköz

című fotókiállítását, illetve bemutatták **Pataki János**: Csángók – az elfelejtett magyarok című könyvét.

VINCZE ESZTER NEVÉT VETTE FEL A HEGYKÖZKOVÁCSI NŐSZÖVETSÉG. A hegyközkovácsi gyülekezetben az imahét zárónapja február 15-én egyúttal a nőszövetség zászlóavatató és névadó ünnepsége is volt. Ez alkalomból **Bogya Kis Mária** egyházkerületi nőszövetségi elnök hirdette az ígét, aki a Szatmárnémeti-szamosmegyei gyülekezetből érkezett. Az ApCsel 16,13-15 ígerész alapján szólt arról, hogyan lépett be az evangélium Európába a thiatirai bíborás asszony, Lídia és családján keresztül, akik Pál apostolt hallgatva, megnyitották szívüket az Úr előtt és az egész halánzp megkeresztelkedés. Igehirdetés, valamint **Forró László** parókus lelkész hirdetése után – melyben megköszönte a gyülekezetnek az imahétben való aktív részvételt –, **Babes Ardai Erika** segédlelkész bemutatta a Hegyközkovácsi Nőszövetség zászlaját, mely Fikó Nelli zászlóánya gondos munkája nyomán készült el. A zászló egyik oldalán a gyülekezet neve szerepel, a másik oldalán pedig két kéz tartja az úrvacsorai kelyhet, fölötté a felirat: A szeretet soha el nem fogy. **Pap Éva** nőszövetségi elnök röviden ismertette a már rég megalakult nőszövetség történetét, majd szólt Vincze Eszterről, akinek a nevéhez fűződik az 1824-ben elkészült templom-

torony építése. Az ünnepség színvonalát növelte az érmihályfalvi **Musica Sacra** énekkar lélekemelő műsora.

A nőszövetségi zászló megáldása előtt **Vinczéné Pálfi Judit** missziói előadó-tanácsos, **Csomay Pirokska**, a Bihari Egyházmegye nőszövetségi elnöke és **Balázsné Kiss Csilla** egyházkerületi nőszövetségi alelnök köszöntötték és adták át ajándékukat a Vincze Eszter Nőszövetségnek. Az ünnepség a nőszövetségi himnusz – Tégy Uram engem áldássá, illetve nemzeti imádságunk eléneklésével zárult, melyet szeretetvendégség követett.

A. E.

IDÉZŐJEL

„A bójttal járó lemondás nem a fölöslegről való lemondás. A bójttól ember arról mond le, ami valóban létfontosságú számára. Ugyanakkor azonban azt is látunk kell (ld. Ézs 58, Jézus tanítása), hogy a bójtt nem önsanyargatás.

A lemondás célja pedig nem a magamutogatás, nem az Isten előtti érdemszerzés, hanem az önfegyelmzés. A bójttól ember azért mond le a földi létszükségletekről, hogy ezáltal figyelmét minden javak és a legfőbb jó adományozójára, a szent Istenre irányítsa.

A bójtt tehát a gonosz elleni harc hathatós eszköze. Jézus felhívja figyelmünket, hogy nem szabad elszakítani az imádkozástól. A kettő együtt jár és kiegészíti egymást.”

PAPP GYÖRGY

A kommunizmus áldozataira emlékeztek

Előadásokkal egybekötött megemlékezést tartottak Nagyváradon a Kommunizmus Áldozatainak emléknapján az Egyházkerületi Székház dísztermében, népes közönség előtt.

Az előadások és felszólalások között az érmihályfalvi Szenczi Molnár Albert kórus lépett fel, **Veres László Zsolt** vezényletével. **Fábián Enikő** színművész pedig **Ilyés Gyula**: Egy mondat a zsarnokságról és **Tollas Tibor**: Túlélők című versét szavalta el.

Anca Tibor egyetemi lelkész nyitóáhitatát követően **Szilágyi Zsolt**, Tőkés László EP-képviselő kabinetvezetője a kommunizmus romániai büneit összegző Tismăneanu-jelentés fontosságát hangoztatta, illetve arról is beszámolt, hogy Brüsszelben úgy érzékelhető: a nyugat-európai államok lezártan tekintik a kommunizmus ügyét.

Antal János külügyi előadó-tanácsos **Donald Patton** moderátort, az ír presbiterianus egyház vezetőjét köszöntötte, aki az országgye egyházi és politikai helyzetet ismertette.

A fiatalok körében nagy a tudatlanság a kommunizmussal kapcsolatban – csatlako-

Fontos, hogy minél több emlékjelet állítsunk az áldozatoknak – idézte **Toró T. Tibor** Tőkés László püspök

zott az előtte szólókhöz **Molnár János** szegedi egyetemi tanár. Napjaink új generációja nem egy esetben felmenti a volt besúgókat, mi több: azonosul is velük.

Az antikommunizmus manapság nem „trendi”, ellentétben az antifaszizmussal – mutatott rá a szintén anyaországi **Vincze Gábor** történész. 1947. február 25., Kovács Béla kiscgazda párti képviselő elhurcolása a korszak szimbolikus napja – hangsúlyozta az előadó – amikor a farkas egy időre levette magát a báránybórt.

Forró László előadó-tanácsos a kommunizmus bihari áldozatai között ismert és elfeledett személyeket (**Sass Kálmán**, **Büte János**, **Székely Lajos**, **Visky Ferenc**, **Kovács Ferenc**, **Medve József**, **Baróti Béla**, **Darabont Ferenc** és mások), csoportokat (**biharfélegyházi, mihályfalvai, biharvajdai, érolaszi, Szabadságra Vágyó Ifjak** szervezete, a **Szent László templom védői**) és közösségeket (a megsemmisített **Mezőfalva, Érmihályfalva, Érolaszi, Micske, Bihardiószeg, Hegyköz-szentimre**) nevezett meg.

Tőkés László püspök a Prágai Nyilatkozat jelentőségét hangsúlyozta, mely a kettős mérce alkalmazásának megszüntetésére hívja fel a figyelmet a kommunizmus és a náciizmus viszonylatában. A megemlékezés résztvevői nyilatkozatot fogadtak el, mely többek között síkra száll a politikai elítéltek rehabilitálásáért, személyesen is említve **Sass Kálmán** mártír-lelkészét. Az Egyházkerületi Székház belső udvarán gyertyagyújtással, koszorúzással és a Szózat eléneklésével ért véget a nagyváradi emléknap.

F. T.

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Gyülekezeti Lapja
ISSN 1221 - 0323
Megjelenik kéthetente. Ára 1,20 lej.

Felelős szerkesztő: **Fábián Tibor**. Olvasószerkesztő: **Babes Ardai Erika**. Tördelőszerkesztő: **Kraftsikné Petrikó Ildikó**.
Külmunkatársak: **Antal Attila**, **Balázsné Kiss Csilla**, dr. **Csohány János**, **Kurta-Tóth Beáta**, **Muhari István**, **Orbán Levente**.
Szerkesztőség és levélcím: **Harangszó**, 410001, **Oradea**, str. **Moscovei nr. 14**. Tel.: 0259/434-664; 416-067.
E-mail: **harangszo@yahoo.com**. Honlap: **www.kiralyhagomellek.ro**, **http://harangszo.blogspot.com**
A terjesztés a lelkesítő hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza.
Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenczi Kertész Ábrahám nyomdájában.